

[Fuglsang.]

forestille sig længslen efter at komme hjem; og det gjaldt ikke alene for dem om at redde sig selv, men jeg kender talrige eksempler på, at længslen efter dem derhjemme var langt stærkere, og at det ofte var tanken på dem, der gjorde det muligt for fangerne at klare sig igennem prøvelserne. Måske kan det være svært at forstå, hvordan økonomiske vanskeligheder virker nu bagefter, hvordan økonomisk magtesløshed over for familiens problemer er i stand til at belaste mange tidligere fanger. Det drejer sig ikke om, at de ønsker at blive betragtet som en slags martyrer, at de ønsker i tiden fremover at leve på fortidens lidelser. De, som dengang var med og som følge deraf kom i koncentrationslejre, gik ikke med ud fra tanken om en senere belønning, og derfor drejer det sig om at hjælpe disse mennesker, ikke i og for sig af hensyn til fortiden, men for at de kan leve anstændigt nu og i fremtiden, og derfor er det, der findes alle disse mange sager, som det er nødvendigt at tage op på ny.

Ligesom den ærede radikale ordfører mener jeg, at det vel nok var rigtigt at se på tyskernes ansvar og deres forpligtelser i denne sag. Det var jo deres lejre, vi sad i, og det var deres store firmaer, Krupp, I. G. Farben og alle de andre, som gennem krigsårene tjente kæmpestore rigdomme på bl. a. vore landsmænds ufattelige lidelser. Derfor burde det være en selvfølge, om de, der nu bejler til vort venskab, viser dette i handling ved at gøre lidt af det godt, hvormed de dengang forbrød sig over for vore landsmænd, og påtage sig det ansvar at hjælpe dem over de ulykker, som de har påført dem i sin tid. Det er ikke sådan at forstå, at jeg mener, de politiske fanger skal være brikker i en politisk handel, men simpelt hen et spørgsmål om ret og rimelighed.

Noget sådant ligger imidlertid ikke konkret for, og det er vel næppe muligt for den højtærede minister at svare på, hvordan det ligger. Derfor er det nødvendigt, at vi bl. a. gennem denne lovgivning hurtigst muligt hjælper vore nødstedte fæller.

Inden jeg slutter, vil jeg gerne som foregående ordførere spørge, om man ikke på en eller anden måde kunne få de 400 sømands-

enker, eller hvor mange det nu er, med ind under denne lovgivning og derved stille dem lige med de andre, som loven omfatter. Også sømændene var med til at bære deres del af risikoen og byrderne og med til at få ros og ære, da den tid var slut. Derfor ville det være rimeligt, om man tog sømandsenkerne med i betragtning. Jeg forstår det sådan, at forslaget skal i udvalg, og det kan jeg ikke have noget imod, men jeg vil meget stærkt ønske, at udvalgsbehandlingen bliver kort, så loven kan blive gennemført hurtigst muligt.

Oluf Pedersen: Jeg kan ligesom de foregående talere anbefale det foreliggende lovforslag til en velvillig udvalgsbehandling. Jeg finder også, der er naturligt, at man prøver, om man kan klare problemet med sømandsenkerne enten i denne lov eller ved en særlig lov.

Den tanke, at man ved at genoptage sagerne kan sætte erstatningen ned, tror jeg ikke er praktisk gennemførlig. Det må vist anses for at være en retsstilling, de har fået, som har fået tilkendt erstatning, og denne erstatning kan forhøjes, men jeg tror ikke, man er berettiget til at nedsætte den.

Den lovgivning, som her behandles, hører til den, vi vedtog i 1945 for at bøde på krigens ulykker. Det, at denne lovgivning har kunnet stå uændret i 10 år, er for mig udtryk for, at det var en relativt god lov, vi vedtog, hvad man desværre ikke kan sige om alle de love, der blev gennemført i 1945. Der var nogle stykker af dem, som havde fået et lille anstrøg af, hvad man med nogen ret kan betegne som lidt diktaturagtigt, fordi de var præget af de noget diktaturagtige partier, som dengang deltog i regeringsmagten.

Jeg kan som sagt anbefale lovforslaget til undersøgelse og gerne også til forbedring.

Socialministeren (Strøm): Jeg takker samtlige ærede ordførere for deres tilslutning til lovforslaget.

Det ærede medlem hr. Holger Larsen spurgte, om jeg eventuelt havde nogen mulighed for at sige, hvad dette lovforslag ville koste. Jeg må erkende, at det har jeg ikke nogen mulighed for. Det er klart,